

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

Кафедра публічного та приватного права

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право»

Обговорено та рекомендовано
на засіданні кафедри публічного та приватного
права

Протокол № 6 від 11 січня 2022 р.

Чернігів – 2022

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» / Укл.: Чічкань М.В. – Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 34 с.

Укладач:

ЧІЧКАНЬ МАРІЯ ВАЛЕРІЇВНА, доцент кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Відповідальна за випуск:

ЛИТВИНЕНКО ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА, зав. кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент:

ПУЗИРНА НАТАЛІЯ СТАНІСЛАВІВНА, доцент кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»	6
1.2 Структура навчальної дисципліни	9
1.3 Методи контролю з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»	10
2 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	14
Тема № 1: Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні.....	14
Тема № 2: Право соціального забезпечення як самостійна галузь права	16
Тема № 3: Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій	19
Тема № 4: Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі..	21
Тема № 5: Державне пенсійне забезпечення	23
Тема № 6: Страхові соціальні допомоги за законодавством України.....	26
Тема № 7: Державні соціальні допомоги за законодавством України.....	28
Тема № 8: Загальні правові засади надання соціальних послуг	30
3. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	31

ПЕРЕДМОВА

Право на соціальне забезпечення, як одне з соціальних прав, є базовим та життєво необхідним для кожної людини. Створення ефективної системи правового регулювання соціального забезпечення визначено актуальним та пріоритетним напрямком розвитку не тільки України, а й кожної держави, яка визнає себе демократичною, соціальною та правовою. Необхідність ґрунтовного вивчення бакалаврами за спеціальністю 081 – «Право» навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» обумовлюється великою імовірністю настання у житті людини певних обставин, за яких вона ризикує залишитися без достатніх засобів до існування або виникає потреба додаткового соціального захисту, наприклад: повна, часткова або тимчасова втрата працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та інших випадках, передбачених законом. Успішне засвоєння дисципліни «Право соціального забезпечення» дозволить бакалавру права розширити та поглибити знання щодо прав людини на той чи інший вид соціального забезпечення відповідно національного законодавства та з врахуванням положень міжнародних актів.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» одним з основних видів навчальних занять є семінарське заняття, на якому викладач організує дискусію щодо попередньо визначених тем, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті науково педагогічний працівник оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти реферати, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Отримані здобувачем вищої освіти оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. Семінарські заняття з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» проводяться з метою: - засвоєння здобувачами вищої освіти основних теоретико-правових понять права соціального забезпечення; - вироблення у здобувачів вищої освіти навичок орієнтуватися в системі законодавства про соціальне забезпечення, тлумачити його, оцінювати недоліки і переваги, формулювати власні обґрунтовані судження; - вироблення навичок самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати норми права соціального забезпечення, виступати перед аудиторією та вміння вести дискусії тощо.

Поряд з навчальними семінарськими заняттями важливою формою освітнього процесу визначена самостійна робота здобувачів вищої освіти, яка є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять без посередньої участі науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота здобувача вищої освіти включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовку до семінарських занять, контрольних заходів, науково-дослідну роботу тощо.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти. Для самостійної роботи здобувачу вищої освіти також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література. Навчальний матеріал, передбачений робочою навчальною програмою дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий (семестровий) контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Головною метою самостійної роботи здобувачів вищої освіти є засвоєння в повному обсязі програми курсу навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення». Основними завданнями самостійної роботи є самостійне та поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти відповідних питань, визначених до кожної теми навчальної дисципліни, шляхом дослідження та аналізу основної та допоміжної літератури, чинного національного та міжнародного законодавства.

У запропонованих методичних вказівках до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи підготовлених для здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» спеціальності 081 «Право» наведено інформацію щодо тематичного плану, структури та методів контролю з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»; наведено плани семінарських занять; перелік основних теоретичних запитань; визначено контрольні питання (питання для самоперевірки), питання, які виносяться на самостійне опрацювання; перелік тем для написання рефератів. У кінці кожної теми розміщено перелік нормативних актів та рекомендованої літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи.

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

Змістовий модуль 1. Загальні положення права соціального забезпечення

Тема 1. Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні

Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Поняття, мета встановлення, принципи формування державних соціальних стандартів. Система і класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт. Державні соціальні гарантії.

Поняття та загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як пріоритетна організаційно-правова форма соціального забезпечення. Державне соціальне забезпечення за рахунок бюджетних коштів. Недержавне соціальне забезпечення.

Тема 2. Право соціального забезпечення як самостійна галузь права

Предмет та методи права соціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Право соціального забезпечення в системі права України. Право соціального забезпечення як наука та навчальна дисципліна. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення: поняття, види та їх загальна характеристика. Конституція України як форма права соціального забезпечення.

Поняття, основні ознаки, види правовідносин у сфері соціального забезпечення. Передумови виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального забезпечення. Норми права соціального забезпечення. Юридичні факти у праві соціального забезпечення: поняття та види. Суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: фізичні особи, державні органи та їх характеристика. Об'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні

Тема 3. Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій

Поняття та структура пенсійної системи в Україні. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Страхувальники та платники страхових внесків. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Поняття і загальна характеристика накопичувальної системи. Система недержавного пенсійного забезпечення.

Трудовий та страховий стаж у пенсійному забезпеченні. Поняття трудового стажу, його види і значення в пенсійному забезпеченні. Поняття та визначення страхового стажу після набрання чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Періоди, з яких складається страховий стаж. Порядок обчислення страхового стажу. Коефіцієнт страхового стажу.

Тема 4. Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі

Поняття пенсії за віком в солідарній системі. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком. Розмір пенсії за віком. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення. Підвищення та надбавки до пенсій за віком відповідно до чинного законодавства. Порядок звернення за призначенням пенсії. Пенсія за віком на пільгових умовах та за вислугу років для окремих категорій працівників. Право на призначення дострокової пенсії за віком.

Поняття пенсії по інвалідності в солідарній системі. Умови призначення пенсії по інвалідності. Особливості обрахування страхового стажу при призначенні пенсії по інвалідності. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Період, на який призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Зміна розміру пенсії. Особливості призначення пенсії. Призначення пенсії на всіх членів сім'ї. Виділення частки пенсії.

Тема 5. Державне пенсійне забезпечення

Поняття, ознаки та види пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби. Пенсія за вислугу років, пенсія по інвалідності, пенсія в разі втрати годувальника за законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». Правові засади пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Особливості пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: державна та додаткова пенсія. Поняття та розмір пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Змістовий модуль 3. Правові основи надання соціальних допомог та соціальних послуг в Україні

Тема 6. Страхові соціальні допомоги за законодавством України

Поняття, ознаки, види та правове регулювання надання страхових допомог. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття. Допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності. Умови, тривалість виплати та розмір допомоги по безробіттю. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.

Допомога по тимчасовій непрацездатності. Допомога по вагітності та пологах. Допомога на поховання. Страхові виплати у разі настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання. Страхова виплата втраченого заробітку. Страхова виплата одноразової допомоги потерпілому. Страхова виплата дитині, яка народилася з інвалідністю внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності. Страхові виплати в разі смерті потерпілого.

Тема 7. Державні соціальні допомоги за законодавством України

Допомоги особам, які не мають права на пенсію. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Державні допомоги сім'ям з дітьми. Житлові субсидії як вид державних соціальних допомог. Право на отримання житлової субсидії. Розрахунок розміру житлової субсидії. Підстави відмови в призначенні житлової субсидії. Порядок призначення житлової субсидії. Допомога особам, яким виповнилося 100 і більше років. Державна допомога ВІЛ-інфікованим дітям і дітям, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ. Допомога на поховання.

Тема 8. Загальні правові засади надання соціальних послуг

Поняття, основні цілі та принципи надання соціальних послуг. Система надання соціальних послуг. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг. Основні засади функціонування системи надання соціальних послуг. Права та обов'язки отримувача соціальних послуг. Особливості правового статусу надавачів соціальних послуг. Класифікація соціальних послуг. Базові соціальні послуги. Державний стандарт соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг. Звернення про надання соціальних послуг. Відмова та припинення надання соціальних послуг.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Таблиця 1.21 - Розподіл обсягу годин за темами і формами вивчення

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лекц.	Сем.	Сам. Роб.
1	2	3	4	5	6
2 семестр					
Змістовий модуль 1. Загальні положення права соціального забезпечення					
1.	Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	15	2	2	11
2.	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 1		30	4	4	22
Змістовий модуль 2. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні					
3.	Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій	15	2	2	11
4.	Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі	15	2	2	11
5.	Державне пенсійне забезпечення	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 2		45	6	6	33
Змістовий модуль 3. Правові основи надання соціальних допомог та соціальних послуг в Україні					
6.	Страхові соціальні допомоги за законодавством України	14	2	2	10
7.	Державні соціальні допомоги за законодавством України	14	2	2	10
8.	Загальні правові засади надання соціальних послуг	17	2	-	15
Разом за змістовим модулем 3		45	6	4	35
Усього годин за дисципліну		120	16	14	90

Таблиця 1.22 – Розподіл обсягу годин за темами семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	2
2	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	2
3	Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій	2
4	Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі	2
5	Державне пенсійне забезпечення	2
6	Страхові соціальні допомоги за законодавством України	2
7	Державні соціальні допомоги за законодавством України	2
Разом		14

Таблиця 1.23 – Розподіл обсягу годин за темами самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	11
2	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	11
3	Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій	11
4	Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі	11
5	Державне пенсійне забезпечення	11
6	Страхові соціальні допомоги за законодавством України	10
7	Державні соціальні допомоги за законодавством України	10
8	Загальні правові засади надання соціальних послуг	15
Разом		90

1.3 Методи контролю з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення»

Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» включає *поточний та семестровий контроль знань*. У 2 семестрі здобувач вищої освіти може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 30% підсумкової оцінки на екзамені. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання

реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.

Таблиця 1.31 - Поточний контроль за модулями

№	Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
	2 семестр	
	Змістовий модуль 1. Загальні положення права соціального забезпечення	0...14
1	Присутність на занятті*	0...4
2	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті	0...10
	Змістовий модуль 2. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні	0...21
1	Присутність на занятті*	0...6
2	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті	0...15
	Змістовий модуль 3. Правові основи надання соціальних допомог та соціальних послуг в Україні	0...15
1	Присутність на занятті*	0...5
2	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті	0...10
	Підсумкова контрольна робота	0...10
	Окремі види індивідуальної та самостійної роботи	0...10
1	Підготовка тез доповідей; наукових публікацій; Участь у студентських конкурсах, олімпіадах; Розробка тестових завдань/ презентацій за темами навчальної дисципліни, тощо	0...10 1 тест - 0,25 презентація - 1...3
	Семестрова оцінка поточного контролю	0...70
	Результат підсумкового контролю	0...30
	Зважена семестрова оцінка	0...100

Примітка:

* Присутність на занятті = 1 бал. (8 лекцій та 7 семінарів) $\times 1 = 15$ балів.

На кожному семінарі студент може отримати від 0 до 5 балів (за усну/письмову відповідь, доповнення, доповідь або за реферування наукової літератури).

Присутність на семінарі без отримання оцінки – 1 бал.

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших здобувачів вищої освіти, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувачам вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується

такими критеріями, як: **5 балів** - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. **4 бали** - правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. **3 бали** - здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. **2 бали** – здобувач вищої освіти у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. **1 бал** – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця питанні, що вивчається. **0 балів** отримує здобувачами вищої освіти, який відмовляється відповідати на запитання.

Письмове опитування на семінарі може проводитися на занятті протягом 10-15 хвилин. Викликаються 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем. Метою проведення письмового опитування є перевірка студентів до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти відповіді на окремі питання теми. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час письмової відповіді на питання 5 балів.

Підсумкова контрольна робота проводиться у 2 семестрі за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить **10**.

Оцінювання виконання реферату/індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - *4-5 балів* – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані, реферат містить вступ, основну

частину, висновки і список літератури, оформлення реферату/індивідуальної роботи відповідає вимогам; - *4-3 бали* – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані, реферат/індивідуальна робота містить вступ, основну частину, висновки, проте список літератури є недостатнім, оформлення відповідає вимогам; - *3-2 бал* – матеріал викладений недостатньо повно, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, висновки не достатньо аргументовані, обґрунтовані та/або не стосуються усіх поставлених завдань, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам; - *1-0 балів* – викладений матеріал неповний, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, основна частина не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам.

Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні здобувачами вищої освіти наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків. Максимальна кількість балів за реферування наукової літератури – 5 балів.

Семестровий *контроль по закінченню 2 семестру проводиться у формі екзамену* відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти під час семестрового контролю (екзамену) здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), (**2 семестр – 30 балів**), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення». Академічна заборгованість з підсумкового семестрового контролю знань ліквідується здобувачами вищої освіти під час додаткових сесій з ліквідації академзаборгованості, що організовується дирекціями навчально-наукових інститутів (деканатами факультетів) згідно з графіком навчального процесу, затвердженого ректором Університету. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється

директором навчально-наукового інституту (деканом факультету). Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.

Здобувач вищої освіти має право на відпрацювання пропущених практичних занять протягом семестру у якому вивчається дана дисципліна. Графік індивідуального відпрацювання пропущених занять узгоджується з викладачем. Відпрацювання практичних занять може здійснюватись як в усній формі, так і в письмовій (у т.ч. шляхом викладення опрацьованих практичних занять у систему MOODLE). Пропущені без поважних причин практичні заняття оцінюються на нижчу оцінку.

2 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема № 1: Правові засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні

План семінарського заняття

1. Поняття соціального забезпечення та соціального захисту в теорії та законодавстві України.
2. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина.
3. Поняття, мета встановлення, принципи формування державних соціальних стандартів. Прожитковий мінімум.
4. Поняття та загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення.
5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як пріоритетна організаційно-правова форма соціального забезпечення.

Контрольні питання

1. Дайте визначення понять «соціальний захист» та «соціальне забезпечення».
2. В чому відмінність між термінами «соціальне забезпечення» і «соціальний захист»?
3. У якому нормативно-правовому акті врегульовано питання державних соціальних стандартів?
4. Дайте визначення поняття «прожитковий мінімум».
5. Яка процедура затвердження розміру прожиткового мінімуму?
6. Назвіть основні соціальні нормативи та гарантії.
7. Що розуміється під поняттям «організаційно-правові форми соціального забезпечення»?
8. Які організаційно-правові форми соціального забезпечення сформовано в Україні?
9. Охарактеризуйте державне соціальне забезпечення як організаційно-правову форму соціального забезпечення.

10. Охарактеризуйте недержавне соціальне забезпечення як організаційно-правову форму соціального забезпечення.

Питання на самостійне вивчення

1. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах.
2. Гарантії права на соціальне забезпечення.
3. Система і класифікація соціальних нормативів.
4. Державні соціальні гарантії.
5. Державне соціальне забезпечення за рахунок бюджетних коштів як організаційно-правова форма соціального забезпечення.
6. Ндержавне соціальне забезпечення як організаційно-правова форма соціального забезпечення.

Література для реферування

1. Клименко А. Сучасний стан правового регулювання соціального забезпечення громадян України. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 6. С. 72-77. Режим доступу : http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9549/sychniy_stan_pr_reg_soc_zabez_Klymenko_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Пирого С.С., Пирого І.С. Соціальні стандарти як основа соціальної політики України. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2. С. 97-100. Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/34958/1/%d0%a1%d0%9e%d0%a6%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%d0%86%20%d0%a1%d0%a2%d0%90%d0%9d%d0%94%d0%90%d0%a0%d0%a2%d0%98%20%d0%af%d0%9a%20%d0%9e%d0%a1%d0%9d%d0%9e%d0%92%d0%90%20%d0%a1%d0%9e%d0%a6%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%d0%9e%d0%87%20%d0%9f%d0%9e%d0%9b%d0%86%d0%a2%d0%98%d0%9a%d0%98.pdf>
3. Лук'янчиков О.М. Базовий державний соціальний симулякр. Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. 2020. Вип. 3(91). С.338-348. Режим доступу : <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1038/934>

Теми для підготовки рефератів

1. Поняття соціальної держави, сучасні моделі соціальних держав та їх загальна характеристика.
2. Накопичувальна система пенсійного страхування як засіб підвищення соціального захисту громадян України.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України від 05.10.2000 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>

3. Про прожитковий мінімум. Закон України від 15.07.1999 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>

4. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14 січня 1998 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14 січня 1998 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>

6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

7. Про недержавне пенсійне забезпечення. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>

8. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. - К.: Знання, 2005. – 381 с.

9. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.

10. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Загальна частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2016.- 692 с.

11. Клименко А. Сучасний стан правового регулювання соціального забезпечення громадян України. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 6. С. 72-77.

12. Лук'янчиков О.М. Базовий державний соціальний симулякр. Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. 2020. Вип. 3(91). С.338-348.

13. Пирого С.С., Пирого І.С. Соціальні стандарти як основа соціальної політики України. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2. С. 97-100.

14. Раневич О. Про використання термінів «соціальний захист» і «соціальне забезпечення» в нормативно-правових актах України. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 9. С. 88-92.

15. Чічкань М.В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. Право і суспільство. № 1. 2021. С. 106-110.

Тема № 2: Право соціального забезпечення як самостійна галузь права

План семінарського заняття

1. Поняття, предмет, методи та система права соціального забезпечення.
2. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
3. Джерела права соціального забезпечення: поняття, види та їх загальна характеристика.
4. Поняття та види, передумови виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального забезпечення.
5. Суб'єкти об'єкти та зміст соціально-забезпечувальних правовідносини.

Контрольні питання

1. Дайте визначення права соціального забезпечення як галузі права.
2. Які суспільні відносини регулюються правом соціального забезпечення?
3. Назвати характерні риси методів права соціального забезпечення.
4. У чому полягає суть регулятивної функції права соціального забезпечення?
5. Що таке система права соціального забезпечення як галузі права і чим вона відрізняється від системи права соціального забезпечення як науки?
6. У чому полягає відмінність між правом соціального забезпечення як наукою та навчальною дисципліною?
7. Назвіть види джерел права соціального забезпечення.
8. Охарактеризуйте значення Конституції України як джерела права соціального забезпечення.
9. Чи може Президент України своїми указами встановлювати окремі види пенсійного забезпечення?
10. Обґрунтуйте належність міжнародно-правових актів до джерел права соціального забезпечення.
11. Дайте визначення поняття правовідносин у сфері соціального забезпечення.
12. Які основні ознаки правовідносин у сфері соціального забезпечення?
13. Назвіть критерії класифікації правовідносин на види.
14. Які передумови виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин?
15. Яка різниця між соціально-забезпечувальною правоздатністю і дієздатністю?
16. Хто належить до суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин?
17. Назвіть об'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення.
18. Яка різниця між матеріальними і процедурними правовідносинами у праві соціального забезпечення?
19. Назвіть характерні риси процедурних правовідносин у сфері соціального забезпечення.
20. Охарактеризуйте структурні елементи процедурних правовідносин.

Питання на самостійне вивчення

1. Функції права соціального забезпечення.
2. Місце права соціального забезпечення в системі права України.
3. Право соціального забезпечення як наука та навчальна дисципліна.
4. Міжнародні акти як форма права соціального забезпечення.
5. Характерні риси правовідносин у сфері соціального забезпечення.
6. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення.

Література для реферування

1. Яковлева Г. Право соціального забезпечення як самостійна галузь права в національній правовій системі України/ Г. Яковлева// Підприємництво, господарство і право. - № 3. – 2017. – с. 102-106 // [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/3/23.pdf>

2. Гнатенко К.В. Принципи права соціального забезпечення – основа галузі права соціального забезпечення. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. № 2(31). С. 52-55. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/564/777>

3. Деніга О.П. Методи правового регулювання діяльності держави як суб'єкта права соціального забезпечення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2021. № 4. С. 50-57. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2021/4/4-2021.pdf#page=50>

Теми для підготовки рефератів

1. Право соціального забезпечення: проблеми становлення і розвитку.

2. Проблема гармонізації законодавства України з міжнародним правом у сфері соціального забезпечення.

3. Сучасні проблеми правового регулювання відносин з соціального забезпечення в Україні.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.

3. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Загальна частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2016.- 692 с.

4. Бук М. О. Принципи соціального обслуговування осіб з обмеженими можливостями / М.О. Бук// Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 4. С. 39-46. URL: [www.irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64 > FP_index](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64?FP_index).

5. Гнатенко К.В. Принципи права соціального забезпечення – основа галузі права соціального забезпечення. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. № 2(31). С. 52-55. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/564/777>

6. Деніга О.П. Методи правового регулювання діяльності держави як суб'єкта права соціального забезпечення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2021. № 4. С. 50-57.

7. Костюк В.Л. Принципи права соціального забезпечення: поняття, ознаки, види та тенденції розвитку. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2016. № 2(14): URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16kvltr.pdf>.

8. Малюга Л.Ю. Сучасні тенденції розвитку адаптації соціального законодавства до європейського законодавства як складової частини процесу інтеграції України до ЄС. Право і суспільство. 2020. № 1. С. 213-220. – URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/1_2020/part_1/34.pdf

9. Мельник О. Я. Конституція України як основне джерело права соціального забезпечення: сутність, ознаки та перспективи. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2015. – № 2(12): [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15moyotp.pdf>.

10. Мельник О. Європейська соціальна хартія у системі джерел права соціального забезпечення: теоретико-правовий аспект /О. Мельник// Підприємництво, господарство і право. – 2018. – № 5. – С.90 – 95. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/5/19.pdf>

11. Сіньова Л.М. Теоретично-правові аспекти охоронної функції права соціального забезпечення. Порівняльно-аналітичне право. - №2. -2014. – с. 87-90// [Електронний ресурс].- Режим доступу : http://www.pap.in.ua/2_2016/26.pdf

12. Синчук С.М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти: монографія / С.М.Синчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 422с.

13. Яковлева Г. Право соціального забезпечення як самостійна галузь права в національній правовій системі України. Підприємництво, господарство і право. - № 3. – 2017. – с. 102-106 // [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/3/23.pdf>

Тема № 3: Загальна характеристика пенсійної системи в Україні. Стаж (страховий стаж) та його значення для призначення пенсій

План семінарського заняття

1. Поняття та структура пенсійної системи України.
2. Суб'єкти солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Добровільна участь в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
3. Страховий стаж у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: поняття та його юридичне значення.

Контрольні питання

1. З яких рівнів складається сучасна пенсійна система України.
2. Поясніть принцип солідарності у пенсійному забезпеченні.
3. Охарактеризуйте солідарну систему пенсійного страхування.
4. Охарактеризуйте накопичувальну систему пенсійного страхування.
5. Охарактеризуйте недержавну систему пенсійного страхування.
6. Назвіть види пенсійних виплат, що здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі.
7. Назвіть види пенсійних виплат, що здійснюються за рахунок коштів Накопичувального фонду.
8. Назвіть види пенсійних виплат, що здійснюються за рахунок коштів недержавного пенсійного фонду.
9. Назвіть суб'єктів солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
10. Визначте, хто відповідно до Закону України “Про загальнообов'язкове пенсійне страхування” є страхувальником.
11. Назвіть основні завдання персоніфікованого обліку.
12. Якщо особа навчалася, одержуючи вищу або спеціальну освіту в 1998-2003 роках, чи буде зараховано ці періоди до страхового стажу?

13. В чому полягає основна різниця між страховим та трудовим стажем?
14. Поясніть формулу визначення коефіцієнту страхового стажу.
15. Охарактеризуйте значення страхового стажу в пенсійному забезпечення.

Питання на самостійне вивчення

1. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
2. Система недержавного пенсійного забезпечення.
3. Персоналізований облік в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
4. Припинення участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
5. Коефіцієнт страхового стажу.

Література для реферування

1. Михайлова І.Ю. Розвиток пенсійного законодавства в роки незалежності України // Порівняльно-аналітичне право, 2020, № 2. – с. 93-96 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP_2_2020-1.pdf#page=93
2. Гудзь А.О. Система соціального захисту України та місце в ній недержавного соціального забезпечення. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція». 2019. № 40. С. 106-109 // [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc40/26.pdf>
3. Тарасенко В.С. Перспективи впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція». 2019. № 38. С. 103-105 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc38/25.pdf>
4. Андрейчук С. К., Манзій О. С., Морушко О. О. Пенсійна реформа у Польщі: питання та відповіді для України. Науковий вісник НЛТУ України, 2020, т. 30, № 3. С. 77-82. // [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2020/30_3/15.pdf

Теми для підготовки рефератів

1. Особливості сучасної пенсійної системи в Україні.
2. Актуальні питання загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

3. Про недержавне пенсійне забезпечення. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

5. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.

6. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.

7. Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін. Право соціального забезпечення: Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 376 с.

8. Андрейчук С. К., Манзій О. С., Морушко О. О. Пенсійна реформа у Польщі: питання та відповіді для України. Науковий вісник НЛТУ України, 2020, т. 30, № 3. С. 77-82.

9. Гудзь А.О. Система соціального захисту України та місце в ній недержавного соціального забезпечення. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція». 2019. № 40. С. 106-109.

10. Михайлова І.Ю. Розвиток пенсійного законодавства в роки незалежності України // Порівняльно-аналітичне право, 2020, № 2. – с. 93-96.

11. Тарасенко В.С. Перспективи впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція». 2019. № 38. С. 103-105.

Тема № 4: Правове регулювання призначення пенсій у солідарній системі

План семінарського заняття

1. Пенсії за віком у солідарній системі: загальні умови призначення.
2. Поняття та умови призначення пенсії по інвалідності у солідарній системі.
3. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника, умови її призначення у солідарній системі.
4. Призначення, перерахунок та виплата пенсії.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття “пенсія за віком”.
2. Назвіть умови призначення пенсій за віком у солідарній системі.
3. Поясніть формулу обчислення розміру пенсії за віком у солідарній системі?
4. Чи передбачено законодавством обмеження максимального розміру пенсії?
5. В якому розмірі встановлюється мінімальний розмір пенсії за віком?

6. Дайте визначення поняття “пенсії по інвалідності у системі загальнообов’язкового державного страхування”.

7. Назвіть ознаки, за якими відрізняється пенсія по інвалідності від інших видів пенсій в солідарній системі.

8. Назвіть умови призначення пенсії по інвалідності у солідарній системі.

9. Охарактеризуйте причини інвалідності та їх значення у пенсійному забезпеченні?

10. Яке значення має страховий стаж при призначенні пенсії по інвалідності у солідарній системі?

11. Як визначається розмір пенсії по інвалідності?

12. Яку тривалість страхового стажу потрібно мати для призначення пенсії по інвалідності, якщо особою було отримано інвалідність під час проходження строкової військової служби?

Питання на самостійне вивчення

1. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення.

2. Строк виплати пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності.

3. Індexсація та перерахунок пенсій.

4. Виплата пенсії особам, які перебувають на повному державному утриманні та особам, засудженим до обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.

5. Утримання надміру виплачених сум пенсій. Відрахування з пенсій.

6. Виплата пенсії у разі виїзду за кордон.

7. Виплата недоотриманої пенсії у зв’язку зі смертю пенсіонера.

Література для реферування

1. О. М. Потопахіна, М. М. Ячменська Правове регулювання пенсійного забезпечення у зв’язку з втратою годувальника // Правова держава. – 2019. – № 36. – С. 75-81. URL: <file:///C:/Users/user/AppData/Local/Temp/184870-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-413224-1-10-20191204-1.pdf>

2. Мельник В.П. Тенденції удосконалення пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні через призму новацій сьогодення: теоретико-правовий аспект // Право і суспільство. № 3. 2018. с. 165-171. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/3_2018/part_1/31.pdf

3. Орловський О.Я. Правова природа модернізації пільгового пенсійного забезпечення за віком // Підприємництво, господарство і право. №5. 2020. С. 102-107. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/663>

Теми для підготовки рефератів

1. Пенсійне забезпечення в зарубіжних країнах: досвід для України.

2. Пенсії громадянам, які проживають за кордоном та громадянам інших країн, які переїхали на постійне проживання до України.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
3. Закон України “Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788-XII (із змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>
4. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.
5. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
6. О. М. Потопахіна, М. М. Ячменська Правове регулювання пенсійного забезпечення у зв'язку з втратою годувальника // Правова держава. – 2019. – № 36. – С. 75-81.
7. Мельник В.П. Тенденції удосконалення пенсії по інвалідності у пенсійному страхуванні через призму новацій сьогодення: теоретико-правовий аспект // Право і суспільство. № 3. 2018. с. 165-171.
8. Орловський О.Я. Правова природа модернізації пільгового пенсійного забезпечення за віком // Підприємництво, господарство і право. №5. 2020. С. 102-107.
9. Прийменко О. С. Процедура виділення частки пенсії в разі втрати годувальника / О. С. Прийменко // Право і суспільство. – 2015. – № 3. – С. 69-73.
10. Шлапко Т. В. Пенсія по інвалідності : умови призначення за солідарною системою та їх удосконалення / Т. В. Шлапко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Т. 1, вип. 2. – С. 176-181. – (Серія «Юридичні науки»).

Тема № 5: Державне пенсійне забезпечення

План семінарського заняття

1. Поняття, ознаки та види пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби.
2. Правові засади пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
3. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Контрольні питання

1. Визначте правові основи пенсійного забезпечення військовослужбовців в Україні.
2. Як Ви розумієте поняття «соціальний захист військовослужбовців»?
3. Визначте основні засади державної політики щодо військовослужбовців?

4. Відповідно до якого нормативно-правового акту провадиться пенсійне забезпечення військовослужбовців після звільнення їх з військової служби?
5. Визначте ознаки, характерні для пенсій військовослужбовців.
6. Охарактеризуйте особливості виплати одноразової грошової допомоги, що виплачується військовослужбовцям, які звільняються зі служби.
7. Назвіть випадки за яких грошова допомога при звільненні не виплачується.
8. Відповідно до яких нормативно-правових актів провадиться пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи?
9. Визначте ознаки, характерні для пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
10. Охарактеризуйте особливості призначення та виплати додаткової пенсії.
11. Охарактеризуйте особливості призначення та виплати державної пенсії.
12. Назвіть випадки за яких передбачено зменшення пенсійного віку для громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Питання на самостійне вивчення

1. Види служби та періоди часу, які зараховуються до вислуги років для призначення пенсії.
2. Надбавки та допомога до пенсії за вислугу років.
3. Надбавки та допомога до пенсії по інвалідності.
4. Члени сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника.
5. Призначення та виплата пенсій особам, звільненим з військової служби.

Література для реферування

1. Андрейчук С. К., Морушко О. О., Гасяк М. С. Стан пенсійного забезпечення військовослужбовців і членів їхніх сімей. Науковий вісник НЛТУ України. 2021. т. 31, № 2. С. 75-80. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2021/31_2/14.pdf
2. Шкуропацький, О. І., Артющенко, О. Уніфікація законодавства соціального захисту військовослужбовців збройних сил України та прирівняних до них осіб. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2021. № (31). С. 61-65. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/16931/16329>
3. Ваганова І. М. Пільги та компенсації особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи // І. М. Ваганова/ Забезпечення захисту довкілля з урахуванням наслідків аварії на ЧАЕС [Електронний ресурс]: збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого 35-м роковинам Чорнобильської катастрофи, 22 квіт. 2021 р. : тези допов. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – С. 17-22. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25695>
4. Музыка-Стефанчук О. А., Малюга Л. Ю. Право людини на соцзабезпечення у контексті правовідносин з соціального захисту громадян, постраждалих від Чорнобильської катастрофи. Eurasian Academic Research

Теми для підготовки рефератів

1. Особливості пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
2. Проблеми у сфері пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей від 20 грудня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
3. Закон України Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб від 1 січня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#n2>
4. Закон України Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей" від 15.06.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#Text>
5. Закон України Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист від 24.03.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203/98-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Закон України Про Національну поліцію від 02.07.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
7. Закон України Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи від 28 лютого 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>
8. Закон України Про пенсії за особливі заслуги перед Україною від 01.06.2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-14#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України Порядок обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, 23 листопада 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1210-2011-%D0%BF#n13>
10. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.
11. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
12. Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін. Право соціального забезпечення: Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 376 с.
13. С. К. Андрейчук, О. О. Морушко, М. С. Гасяк Стан пенсійного забезпечення військовослужбовців і членів їхніх сімей. Науковий вісник НЛТУ України. 2021. т. 31, № 2. С. 75-80.

14. Ваганова І. М. Пільги та компенсації особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи // І. М. Ваганова/ Забезпечення захисту довкілля з урахуванням наслідків аварії на ЧАЕС: збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого 35-м роковинам Чорнобильської катастрофи, 22 квіт. 2021 р. : тези допов. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – С. 17-22.

15. Музика-Стефанчук О. А., Малюга Л. Ю. Право людини на соцзабезпечення у контексті правовідносин з соціального захисту громадян, постраждалих від Чорнобильської катастрофи. Eurasian Academic Research Journal 2019. № 2 (32). С. 70-76.

16. Шкуропацький, О. І., & Артюшенко, О. Уніфікація законодавства соціального захисту військовослужбовців збройних сил України та прирівняних до них осіб. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2021. № (31). С. 61-65.

Тема № 6: Страхові соціальні допомоги за законодавством України

План семінарського заняття

1. Поняття, ознаки та види страхових соціальних допомог.
2. Правове регулювання матеріального забезпечення на випадок безробіття.
3. Допомога по тимчасовій непрацездатності: умови надання, тривалість її виплати та розмір.
4. Допомога по вагітності та пологах: умови надання, тривалість виплати та розмір.
5. Страхові виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Контрольні питання

1. Назвіть види та правове регулювання страхових соціальних допомог.
2. Визначте умови призначення допомоги по безробіттю застрахованим особам.
3. Яка тривалість виплати допомоги по безробіттю?
4. Від чого залежить розмір допомоги по безробіттю?
5. Назвіть випадки у яких припиняється виплата допомоги по безробіттю.
6. Які види матеріального забезпечення надаються за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
7. Назвіть умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності.
8. Як визначається розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності?
9. Який розмір допомоги на поховання застрахованої особи?
10. За яким критерієм визначається термін призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності?
11. Назвіть страхові випадки, в разі настання яких призначається допомога по тимчасовій непрацездатності.

12. За якими критеріям визначається розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності?

13. Які страхові виплати надаються за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності?

Питання на самостійне вивчення

1. Управління та нагляд у сфері страхування на випадок безробіття.
2. Припинення, відкладення виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття та скорочення їх тривалості.
3. Підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності.
4. Допомога на поховання відповідно до положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
5. Документи, необхідні для призначення матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
6. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування.

Література для реферування

1. Тимчишин Т.М. Соціальний захист безробітних в міжнародному праві: теоретико-правові аспекти / Тимчишин Т.М. // Молодий вчений. - 2020. - № 1(77). - С. 225-328. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2993/1/%d1%82%d0%b8%d0%bc%d1%87%d0%b8%d1%88%d0%b8%d0%bd%201.pdf>
2. Міллер А.О. Проблеми правового регулювання та реалізації права на державну допомогу по вагітності та пологах / А.О. Міллер/ Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. – 2020. Том 31(70) Ч. 1 № 2. – С. 101-106. - Режим доступу http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_1/21.pdf
3. Сорока О. Поняття та ознаки соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. Юридичний вісник. 2020. № 3. С. 363-368. URL: <http://yuv.onua.edu.ua/index.php/yuv/article/view/1963/2059>

Теми для підготовки рефератів

1. Загальноправова характеристика правового статусу безробітного.
2. Правовий статус та правові основи діяльності Фонду соціального страхування.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України від 02.03.2000 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 23.09.1999 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
5. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.
6. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
7. Право соціального захисту : навч.-метод. посібник. / М.І. Боднарук, О.Я. Орловський, А.В. Бурка. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/594>
8. Міллер А.О. Проблеми правового регулювання та реалізації права на державну допомогу по вагітності та пологах / А.О. Міллер/ Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. – 2020. Том 31(70) Ч. 1 № 2. – С. 101-106.
9. Сорока О. Поняття та ознаки соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. Юридичний вісник. 2020. № 3. С. 363-368.
10. Тимчишин Т.М. Соціальний захист безробітних в міжнародному праві: теоретико-правові аспекти / Тимчишин Т.М. // Молодий вчений. - 2020. - № 1(77). - С. 225-328.

Тема № 7: Державні соціальні допомоги за законодавством України

План семінарського заняття

1. Поняття, ознаки та види державних соціальних допомог.
2. Правове регулювання соціальних допомог сім'ям з дітьми.
3. Правове регулювання соціальних допомог особам з інвалідністю.
4. Правове регулювання соціальних допомог у зв'язку з малозабезпеченістю.
5. Житлова субсидія як вид державних соціальних допомог.

Контрольні питання

1. Які види державних соціальних допомог сім'ям з дітьми передбачено чинним законодавством?
2. Які документи є підставою для призначення жінкам допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами?
3. Як визначається розмір допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами?
4. Хто має право на допомогу при народженні дитини?
5. Назвіть умови призначення допомоги при народженні дитини.
6. У якому розмірі призначається допомога при народженні дитини?
7. Назвіть умови призначення та розмір допомоги при усиновленні дитини.
8. Визначте умови призначення допомоги на дітей одиноким матерям.

9. Назвіть розміри державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

10. Назвіть розміри надбавки на догляд особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

11. Які органи призначають і здійснюють виплату державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям?

12. Який порядок призначення й виплати допомоги малозабезпеченим сім'ям?

13. Яким чином визначається розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям?

14. На який строк призначається державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям?

15. Хто має право на отримання житлової субсидії?

16. У яких випадках субсидія не призначається?

17. Які документи подаються для призначення житлової субсидії?

Питання на самостійне вивчення

1. Допомога при усиновленні дитини.

2. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.

3. Умови призначення та розмір державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

4. Умови призначення та розмір державної соціальної допомоги на догляд.

5. Державна допомога ВІЛ-інфікованим дітям і дітям, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ.

6. Виплата державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю віком до 18 років, які перебувають на повному державному утриманні.

Література для реферування

1. Сокол М. В. Сім'я як суб'єкт соціально-забезпечувальних правовідносин у сфері державних соціальних допомог. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Випуск 2 (31). С. 60-64. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/566/779>

2. Сохань М. Сучасний стан та ефективність системи соціальної допомоги особам із сімейними обов'язками в Україні. Юридичний вісник. 2020. № 2. С. 274-280. URL: <http://yuv.onua.edu.ua/index.php/yuv/article/view/1733/1845>

Теми для підготовки рефератів

1. Державна політика щодо вдосконалення системи соціальної допомоги в Україні.

2. Міжнародний досвід надання допомоги при народженні дитини.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державну допомогу сім'ям з дітьми. Закон України від 21.11.1992 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
3. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Закон України від 16.11.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
4. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям. Закон України від 01.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
5. Положення про порядок призначення житлових субсидій – Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 р. № 848. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF#Text>
6. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 536 с.
7. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення: Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
8. Сокол М. В. Сім'я як суб'єкт соціально-забезпечувальних правовідносин у сфері державних соціальних допомог. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Випуск 2 (31). С. 60-64.
9. Сохань М. Сучасний стан та ефективність системи соціальної допомоги особам із сімейними обов'язками в Україні. Юридичний вісник. 2020. № 2. С. 274-280.

Тема № 8: Загальні правові засади надання соціальних послуг

Питання на самостійне вивчення

1. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг.
2. Організація та фінансування надання соціальних послуг.
3. Порядок регулювання тарифів на соціальні послуги.
4. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг
5. Державний стандарт догляду вдома.
6. Державний стандарт соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Про соціальні послуги. Закон України від 17.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
2. Порядок організації надання соціальних послуг. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#n10>
3. Типове положення про центр надання соціальних послуг. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/177-2020-%D0%BF#n10>

4. Соціальні послуги в громаді: новели законодавства. URL: <http://ipzn.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Sotsialni-poslugy-v-gromad.pdf>
5. Давидюк О. Актуальні проблеми професійної діяльності соціальних працівників: соціологічний підхід. Україна: аспекти праці. 2020. № 1. С. 38-44. URL: http://uap.in.ua/download/Vy-pusky-_2020_roku/UAP_4_2020.pdf#page=38
6. Чусова О.М., Котломанітова Г.О., Олексієнко Л.А. Особливості надання соціальних послуг в Україні. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 2 (47). С. 209-213. URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/218425>

3. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Право громадян України на соціальне забезпечення: теоретичні основи та правове регулювання.
2. Державні соціальні стандарти в системі соціального забезпечення.
3. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.
4. Поняття, предмет, методи та система права соціального забезпечення.
5. Місце права соціального забезпечення в системі права України.
6. Поняття і види принципів права соціального забезпечення.
7. Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види.
8. Конституція України як форма права соціального забезпечення.
9. Міжнародно-правові акти як форма права соціального забезпечення.
10. Поняття, основні ознаки, види правовідносин у сфері соціального забезпечення.
11. Передумови виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального забезпечення.
12. Юридичні факти в праві соціального забезпечення.
13. Суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин.
14. Об'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення.
15. Зміст соціально-забезпечувальних правовідносин.
16. Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення.
17. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як організаційно-правова форма соціального забезпечення.
18. Поняття та загальна характеристика єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за законодавством України.
19. Правовий статус роботодавця як страхувальника в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
20. Правовий статус застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
21. Персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
22. Пенсійний фонд України як джерело фінансування соціальних виплат.
23. Фонд соціального страхування як джерело фінансування соціальних виплат.

24. Структура (рівні) системи пенсійного забезпечення в Україні.
25. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
26. Суб'єкти солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
27. Страховий стаж у солідарній системі: поняття та загальна характеристика.
28. Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
29. Пенсія за віком у солідарній системі.
30. Пенсії по інвалідності в солідарній системі.
31. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі.
32. Розмір пенсії за віком у солідарній системі.
33. Індексація та перерахунок пенсії в солідарній системі.
34. Порядок звернення, підготовки, подання та розгляду документів для призначення пенсії в солідарній системі.
35. Виплата пенсії. Припинення та поновлення виплати пенсії в солідарній системі.
36. Пенсії за віком на пільгових умовах.
37. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.
38. Пенсії за вислугу років особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим особам.
39. Пенсія по інвалідності особам, звільненим з військової служби та деяким іншим особам.
40. Пенсії в разі втрати годувальника з числа осіб звільнених з військової служби, та деяких інших осіб
41. Пенсійне забезпечення громадян , які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
42. Загальна характеристика накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
43. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні.
44. Суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення.
45. Види та правовий статус недержавних пенсійних фондів.
46. Пенсійні виплати в системі недержавного пенсійного забезпечення
47. Поняття та класифікація соціальних допомог.
48. Поняття та методика обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги.
49. Загальна характеристика державних соціальних допомог сім'ям з дітьми.
50. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
51. Допомога при народженні дитини, одноразова натуральна допомога «пакунок малюка».
52. Допомога при усиновленні дитини.
53. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку та піклування.
54. Допомога на дітей одиницями матерям.

55. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
56. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.
57. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.
58. Тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.
59. Соціальні виплати дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування.
60. Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме.
61. Види матеріального забезпечення, що надаються за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
62. Соціальне забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
63. Надання за рахунок коштів Фонду соціального страхування України послуг з медичної та соціальної допомоги потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
64. Поняття та загальна характеристика загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
65. Допомоги за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
66. Соціальні послуги, що надаються безробітним.
67. Житлові субсидії за законодавством України.
68. Поняття, основні цілі та принципи надання соціальних послуг за законодавством України.
69. Права та обов'язки отримувача соціальних послуг.
70. Особливості правового статусу надавачів соціальних послуг.
71. Класифікація соціальних послуг. Базові соціальні послуги.
72. Порядок надання соціальних послуг за законодавством України.
73. Фінансування надання соціальних послуг.
74. Особи з інвалідністю та їх місце в українському суспільстві.
75. Правові засади реабілітації осіб з інвалідністю.
76. Структура системи реабілітації осіб з інвалідністю.
77. Типи реабілітаційних установ для осіб з інвалідністю.
78. Види і форми реабілітаційних заходів.
79. Соціальні послуги, що надаються територіальними центрами соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та його відділеннями.
80. Припинення соціального обслуговування в територіальному центрі.
81. Надання соціальних послуг відділенням соціальної допомоги вдома територіального центру.

82. Утримання непрацездатних осіб в інтернатних установах.
83. Порядок реалізації права на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації.
84. Забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями як вид соціального обслуговування.
85. Санаторно-курортне лікування як вид соціального обслуговування.
86. Соціальні послуги, що надаються закладами та установами освіти.
87. Соціальні послуги, що надаються вразливим групам населення установами охорони здоров'я.
88. Соціальне обслуговування бездомних осіб та безпритульних дітей.
89. Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту.
90. Соціальні послуги, що надаються біженцям та особам, які потребують додаткового або тимчасового захисту.